

Spirometri - Region Uppsala

Syfte och mål med undersökningen

Spirometriundersökning syftar till att bedöma patientens lungfunktion innefattande lungvolym, flöde (hur snabbt luft kan passera luftvägarna) samt om man gör reversibilitetstest även effekt av luftrörsvidgande medicin. Resultatet kan bekräfta eller utesluta KOL och/eller astma.

När ska spirometri utföras

- När patient kontaktar vårdcentral med misstanke om KOL eller astma ska spirometri utföras i lugnt skede. Vid pågående akut infektion bör spirometri inte genomföras, utförs tidigast 6-8 veckor efter tillfrisknande från infektion
- Vid diagnostiserad astma eller KOL i samband med uppföljningsbesök hos Astma/KOL-sjuksköterska
- Reversibilitetstest hos samtliga som utreds samt patienter med astma, endast i utredningsfas hos patienter med KOL om de inte tidigare uppvisat reversibilitet

Förberedelser

- Större måltid 2 timmar innan undersökningen ska undvikas men patienten bör ej vara fastande
- Om möjligt inga luftrörsvidgande läkemedel före spirometrin på undersökningdagen om den görs för att ställa diagnos, inhalationssteroider tas som vanligt. Vid uppföljning av hur läkemedel fungerar ska patienten vara fullt medicinerad förutom eventuell medicinering som tas vid behov
- Uteslut pågående förkylning
- Ta anamnes före eller under spirometrin:
 - Symtom: Tungandning, hosta, slem och heshet?
 - Rökning: Ja/Nej? Hur länge? Hur mycket?
 - Allergier
 - Aktuella läkemedel och senaste dos
- Kontrollera inhalationsteknik före reversibilitetstest och när patienten blivit ordinerad inhalationsläkemedel

Utförande av undersökningen

- Undersökningen tar omkring 1 timme
- Längd och vikt mäts
- Undersökningen genomförs sittande med rak rygg och lätt lyft haka
- Utför FVC samt FEV₁, om det ej går att få korrekt FVC mät VC

- Försök i möjligaste mån få 3 liknande undersökningar för att bekräfta reproducerbarhet
- Vid reversibilitetstest använd Salbutamol 0,6-0,8 mg eller Terbutalin 1,0 -1,5 mg
- Vänta 15 minuter efter luftrörsvidgande vid reversibilitetstest
- Utför sedan spirometri på samma sätt som före bronkvidgande
- Saturation mätes, framförallt vid misstanke om eller fastslagen KOL

Kommentarer till reversibilitetstest

- Exempel på läkemedel med Salbutamol: Buventol, Ventoline
- Exempel på läkemedel med Terbutalin: Bricanyl
- Signifikant effekt räknas om
 - FEV₁ ökar $\geq 12\%$ och 200 ml eller
 - FVC ökar $\geq 12\%$
- Vid patienter med hjärtflimmer kan reversibilitetstest istället göras med Antikolinergika 160 mikrogram men då väntar man 40 minuter innan man gör den andra spirometrin

Bedömning av spirometri

Personal som hållit i undersökningen bedömer patientens genomförande av undersökningen
Spirometresultat bedöms av Astma/ KOL-sjuksköterska i samråd med läkare

[Lathund för tolkning av spirometrikurva - SKL](#)